

İSTANBUL SERBEST MİMARLAR DERNEĞİ
S.O.S. İSTANBUL FİKİR PROJESİ YARIŞMASI 2022
İKİNCİ/FİNAL AŞAMA DEĞERLENDİRME
JÜRİ RAPORU

GENEL DEĞERLENDİRME

Jürimiz 01.06.2022 tarihinde toplanarak ilk aşamayı geçen ve ikinci aşamada sunulmak ve değerlendirmek üzere belirlenen 8 projeye ilişkin sunumları izlemek ve değerlendirmek üzere toplanmıştır. Oturumun ilk kısmında katılımcılar kendilerine belirlenen 15 dakikalık süre içerisinde proje önerilerini tema/anafikir açıklamaları, yere ilişkin seçimleri, ayrıntılı tasarım kararları ve konuya ilişkin kent ölçeği ve gelecek önerileri öncelikli olacak şekilde sunmuşlardır. Sunumların yapıldığı açık oturum sonrasında jüri kapalı oturumda sunulan 8 projeyi değerlendirmiştir. Değerlendirme sürecinde her bir jüri üyesi belirlenen ortak kriterler çerçevesinde görüşlerini paylaşmıştır. Temel değerlendirme kriterleri şu şekilde özetlenebilir:

- kentsel ölçekte D-100'ü anlamak;
- noktasal ölçekte tasarım sorunsalı olarak tanımlanabilecek durumu saptamak;
- arka planda tarihsel süreci etkin bir tavırla tasarımla bütünleştirmek ve olası gelecek senaryoları ile ilişkilendirmek;
- durumu ve tasarımcının pozisyonunu kapsamlı bir kuramsal çerçeve ile ele almak;
- öneriyi net bir mimarlık dili ile anlatabilmek;
- ve bir önceki aşamada sonrasında projenin ne şekilde geliştiğini/değiştiğini yetkin ifadelerle aktarabilmek.

Jürimiz, yarışma ile ilgili iki ortak görüşü paylaşmayı uygun bulmuştur:

- Öncelikli olarak jürimiz, genç mimar adaylarına sürdürülebilir bir gelenekle kentsel bir meseleyi eleştirel bir bakışla tartışma, geçmiş ve olası gelecek senaryoları çerçevesinde değerlendirme ve 'bu duruma başka bir açıdan nasıl yaklaşılabilir?' temel sorusu ekseninde yeni bir öneride bulunma olanağı açısından İSMD'nin SOS Öğrenci Yarışmaları çabalarını çok değerli bulmaktadır.
- İkinci ortak görüşümüz İSMD_SOS_2022 yarışması ile ilgilidir. Jürimiz tüm katılımları kuramsal çerçeveleri, kentsel müdahale ölçeklerine yetkin yaklaşımları, güçlü ifade dilleri ve duruma karşı pozisyonları ve müdahale içerikleri açılarından oy birliği ile son derece yetkin, duyarlı ve başarılı bulmaktadır.

Katılımcı projeler ile ilgili görüşlerimiz ve değerlendirmemiz altta özetlenmektedir:

Proje 59062_yukarı taşınan

Ele alınan kentsel durumun D100 üzerinden değerlendirilerek; kentin mevcut yapı stoğunun gelecekte atıl kalma durumunda yeni bir dönüşüm senaryosu ile tartışılması değerli bulunmuştur. D100 üzerindeki büyük ölçekli yapıların yatayda ve düşeyde yaşayan organizma gibi çoğaltılma çabası ve kentle kurdukları yeni senaryo olumlu görülmüştür. İlk aşamadaki eleştiriler doğrultusunda önerilen sistemlerin yapıların iç mekanları ile kurdukları senaryoların geliştirildiği ve kurgulandığı görülmüştür. Kulenin sürdürülebilirlik temalı önerisi de ikna edici bulunmuştur.

*Proje oybirliği ile **birincilik** ödülü ile değerlendirilmiştir.*

Proje 10596_[Mekan]izm_a

Öneri, gelecek öngörülerini ve geçmişe ilişkin okumalar desteği ile D-100'ün iki kritik noktası üzerinde müdahaleyi hedefler: Topkapı ve Mecidiyeköy. Morfogenesis kavramını

araçsallaştırarak yapılan okuma eş zamanlı varoluşları ve etkileşimleri müdahalenin çıkış noktası olarak belirler. Gelişimin hızı, değişimin hızı, mobilite kavrayışları ile belirlenen *akış kavramı* projenin merkezindedir. Önerilen nesnel çözümler; hızlı erişim, beden aktarımı, madde aktarımı ve emek merkezleri bileşenlerinin mekanik bir eylemselliği olanaklı kılacak şekilde kurgulanmasından ibarettir. Arka plan okumaları, kente ve kentsel altyapıya eleştirel bakışı, güçlü diyagramlarla desteklenen görsel anlatımı çok güçlü bulunan öneride olası değişim ve dönüşümlerle yapının mekanik kurgusunun ne şekilde değişerek/dönüşerek tepki vereceği belirsizdir.

*Proje oybirliği ile **ikincilik** ödülü ile değerlendirilmiştir.*

Proje 83572 Non-permanent Land

Projenin en güçlü yanı D-100'ü hem makro ölçekte bütüncül olarak ele alıp hem de mikro ölçekteki ayrıntıları büyük bir hassasiyetle çözümleyebilmesidir. Deneyim bazlı analizler ve yerinde tespitlere dayanan program senaryoları da projenin diğer nitelikli boyutları olarak tanımlanabilir. Ancak, yapılan zengin analizlerin mimari kurgulara dönüşümü bir nebze konvansiyonel kalmış görünmektedir. Projenin kuramsal altyapısını (başta Mutluluğun Mimarisi adlı eseri ciddiye almak olmak üzere), kentsel çevrelere ve aktörlere yönelttiği katı ahlaki yargılarını ve İngilizce'yi yerli yersiz kullanma eğilimini de yeniden gözden geçirmesi önerilir.

*Proje oybirliği ile **üçüncülük** ödülü ile değerlendirilmiştir.*

Jürimiz tüm mansiyon ödülleri eşdeğer ödüller olarak belirlemiştir.

Proje 07143_Mabed

Etkileyici bir kavramsal derinliğe sahip olan proje, konumlandığı kavşak yoncalarının yoğun akustik kirliliğine karşı tedbir almamıştır. Bu durumda, beklenen tefekkür ortamı zayıf kalmaktadır. Üç boyutlu görsellerde kaliteli mekanlar sunan proje, plan düzleminde vaat ettiği mekansalığa ulaşmamış ve kesit temsilleri yapısal açıdan kırılğan kalmıştır. Katılımcıların bu tipoloji deki yapılar hakkında kendilerine yeni ufuklar açmaları için, sanatçı James Turrell'in '*Roden Crater*' projesi için yaptığı çalışmaları ile tanışmaları önerilir.

*Proje oybirliği ile **eşdeğer mansiyon** ödülü ile değerlendirilmiştir.*

Proje 53432_Paydaş

Güney ve kuzey kesimi arasında fiziksel bir eşik oluşturan D-100 karayolunun yarattığı kentsel ayrışmayı onarmak amacıyla, bu ilişkisizliği pekiştiren bağıntısız artık alanları potansiyel birleştirici mekân kümeleri olarak okuyan projenin yaklaşımı olumlu bulunmuştur. Fakat tespit edilen atıl parçalar için önerilen yapısal birimler ilintisiz nesnelere olarak kalmış ve hedeflenen ilişkilendirmeyi kuramamıştır. Bağlamından ve birbirinden kopuk bu yapısal birimlerin yer ile bütüncül şekilde yeniden ele alınması tavsiye edilir.

*Proje oybirliği ile **eşdeğer mansiyon** ödülü ile değerlendirilmiştir.*

Proje 71496_PASAJ: d-100'de bir gezinti

Tekil bir üstgeçit senaryosu ve özgün tasarımı üzerinden çevreyolu eşikleri için çözüm üretme çabası olumludur. D100 özelinde ise giderek parçalanan ve yayalaşan ve bir çevre yolundan avenüleşen kıyı karakteristikleri ve metrobüs gibi daha yavaş bileşenlerin paralelinde yaya geçitlerinin doğal karşılaşma ve etkileşim alanı olması yorumunu destekleyecek şekilde belirlediği eklem noktalarında önerdiği modüler bileşenlerle üretilebilecek varyasyon fırsatlarının gösterilmesi ve pasif ekolojik katmanlarla daha sürdürülebilir kullanımlar geliştirmesi beklenmiştir. Bağ önermelerinin kendilerinin düğüm ya da çekim merkezi olması seçeneği gibi şehirlerarası otoyollarında doğal yaşam sürekliliği için yerleştirilen üst ve alt geçit modellerindeki gibi takılıp geliştireceği eko-formel akışları yani kent dokusunun içinde bağlayacağı/koparacağı izlerle doğuracağı yapıların keşifi önerilir.

*Proje oybirliği ile **eşdeğer mansiyon** ödülü ile değerlendirilmiştir.*

Proje 72589 _SİNAPSİS

D-100 omurgasının ayrıştırıcı karakterini kavuşturucu bir biçimde değiştirme çabası olarak önerilen karşılaşma mekanları olumlu bulunmuştur. Flora ve fauna restorasyonuna yönelik çabalar değerlidir. Bunun yanında sinapsis noktalarının çeşitlenmeleri ve mevcut D-100 akışına etkisi geliştirilmelidir. Bu anlamda projenin dönüştürücü etkisi zayıf bulunmuştur.

Proje oybirliği ile eşdeğer mansiyon ödülü ile değerlendirilmiştir.

Proje 77530 _Zemin

D-100 karayolunun farklı zaman katmanları için kurgulanan, kent ekosisteminin bir parçası olma iddiası ile yola çıkan "zemin" projesinin kavramsal çerçevesi, kurguladığı gelecek senaryoları olumludur. Projenin mevcut yaya geçidini dönüştürme fikri, yüksek hız istasyonu, üç boyutlu yazıcı birimi, otonom altlık sistemi gibi geleceğe yönelik altyapı, üst yapı önerileri ve bu sistemlerin temsili övgüye değerdir. Projede kurgulanan yeni teknolojilerin kente katkısı, kentte yaratacağı yeni kamusalın tarifi, projenin iddia ettiği kent ekosisteminin bir parçasına dönüşme potansiyeline ilişkin fikir ve temsillerin geliştirilmesi önerilir.

Proje oybirliği ile eşdeğer mansiyon ödülü ile değerlendirilmiştir.

Katılımcılar:

1. ÖDÜL - 59062 Rumuzlu Proje - yukarı taşınan
 - İPEK NAZ TORAMAN - İTÜ
 - MELİS EREN - İTÜ
 - NERGİZ HAN - İTÜ
 - SARE MEMİK - İTÜ
 2. ÖDÜL - 10596 Rumuzlu Proje - [Mekan]izm_a
 - EZGİ KÜÇÜKPEHLİVAN - İTÜ
 - SAMET YILMAZ - İTÜ
 3. ÖDÜL - 83572 Rumuzlu Proje - Non-permanent Land
 - BUKET YÜREKLİ - İTÜ
 - İREM NAZ ÖZGAN - İTÜ
 - SEREN ESEN - İTÜ
- EŞDEĞER MANSİYON ÖDÜLÜ - 07143 Rumuzlu Proje - Mabet
- METE PALANCI – KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
 - MOHEMMED SAMİR KHAMİS – KARABÜK ÜNİVERSİTESİ
- EŞDEĞER MANSİYON ÖDÜLÜ - 53432 Rumuzlu Proje - Paydaş
- AYŞE NAZ ATAY – İTÜ
 - GİZEM KAYA – İTÜ
 - HATİCE CANDAN - İTÜ
 - YUSUF BERRAK - İTÜ
 - ZEYNEP HELİN KAYA - İTÜ
- EŞDEĞER MANSİYON ÖDÜLÜ - 71496 Rumuzlu Proje - PASAJ: d-1000de bir gezinti
- DOĞA ERDOĞMUŞ – ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ
 - PINAR SENA SOYSAL – ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ
 - YAREN KAPTAN – ÖZYEĞİN ÜNİVERSİTESİ
 - ZEYNEP İPEK GÜNAY - YTÜ
- EŞDEĞER MANSİYON ÖDÜLÜ - 72589 Rumuzlu Proje - SİNAPSİS
- ASLI FULİN ÇALÇALI - İTÜ
 - ELİF NAZ ÖZEN - İTÜ
- EŞDEĞER MANSİYON ÖDÜLÜ - 77530 Rumuzlu Proje - Zemin
- YAREN GÜLMEN - MEF
 - TAN NUHOĞLU - MEF
 - SENA SEVİNÇ ÖZTÜRK - MEF
 - BEYZANUR MERİÇ - MEF